ร่าง

กำหนดการศึกษาดูงาน

โครงการพัฒนา ภายใต้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ในพื้นที่ จ.เชียงราย และ จ.น่าน

ระหว่างวันที่ 21-25 เมษายน 2557

การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน(Sustainable Alternative Livelihood Development หรือ SALD) เป็นแนวทางการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ที่มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนประกอบอาชีพสุจริตและมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน แนวทางการพัฒนาดังกล่าวเป็นการสืบสานแนวพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการแก้ปัญหาความยากจนซึ่งเป็นรากเหง้าของปัญหาสังคมต่างๆ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อม และปัญหาโครงสร้างสังคมอ่อนแอ โดยแบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ขั้น คือ **การพัฒนาขั้นต้นน้ำ** ที่เน้นให้ชาวบ้านอยู่รอด สร้างการมีส่วนร่วมให้ชาวบ้านพัฒนาพื้นที่ของตนเอง โดยอาศัยการทำงานบนข้อมูลจริงและติดตามการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง **การพัฒนาขั้นกลางน้ำ** เป็นการสร้างความมั่นคงด้วยการต่อยอดภูมิปัญญาเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรในพื้นที่ และใช้ธุรกิจเป็นเครื่องมือสร้างผลตอบแทนแก่ชุมชนโดยคำนึงถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และ **การพัฒนาขั้นปลายน้ำ** ที่พัฒนาให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากภายนอก ชุมชนปลอดหนี้ มีจิตสำนึกรักและปกป้องสิ่งแวดล้อม และมีความสุขตามอัตภาพ

วันจันทร์ที่ 21 เมษายน 2557

การพัฒนาขั้นต้นน้ำ: โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ปางมะหัน

7.00-8.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ครัวยายรูญ
8.00-10.00 น.	ออกเดินทางไปสำนักงานปางมะหัน ต.เทอดไท อ.แม่ฟ้าหลวง
10.00-10.30 น.	ดูงานธนาคารสุกรเหมยชาน
10.30-12.00 น.	พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้นำและชาวบ้านหมู่บ้านปางมะหัน
12.00-12.30 น.	เดินทางไปยังสำนักงานปางมะหัน
12.30-13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ สำนักงานปางมะหัน
13.3 0-14.30 น.	ฟังบรรยายสรุป **"การปลูกป่าปลูกคน ด้วยวิธีการปลูกป่าแบบปลูกเสริม และปลูกป่าแบบ ไม่ปลูก"** ณ สำนักงานปางมะหัน *ย้อนหลังกลับไปดูสภาพ**การพัฒนาขั้นต้นน้ำ** ในโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ ปีที่ 50 พื้นที่บ้านปางมะหัน ต.เทอดไท อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย บนพื้นที่ 14,015 ไร่ ตามแนวชายแดนไทย-พม่า โครงการปลูกป่าปางมะหัน เริ่มดำเนินการในปีพ.ศ.2548 โดยการนำหลักการ ความรู้ และข้อผิดพลาดเรื่องการปลูกป่า ปลูกคนของดอยตุงมาปรับใช้*
14.30-16.00 น.	พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ ปางมะหัน

16.00-16.30 น.	เก็บสัมภาระเข้าที่พัก
16.30-17.30 น.	เตรียมอาหารเย็น
17.30-18.30 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ สำนักงานปางมะหัน
18.30-20.30 น.	สรุปประเด็นการเรียนรู้
20.30 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันอังคารที่ 22 เมษายน 2557

การพัฒนาขั้นกลางน้ำ และ ปลายน้ำ ในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ

7.00-8.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ สำนักงานปางมะหัน
8.00-10.00 น.	เดินทางไปโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
10.00-10.30 น.	ฟังบรรยายในหัวข้อ ***"การพัฒนาขั้นต้นน้ำ ขั้นกลางน้ำ และขั้นปลายน้ำ"*** และ ***"ทำไมต้องมีศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ แปลงป่าเศรษฐกิจ และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย"***
10.30-12.00 น.	**ดูงานโรงงานกระดาษสา โรงงานทอผ้าและเย็บผ้า โรงคั่วกาแฟ และโรงงานเซรามิก ที่ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ** ***ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ****พัฒนาจากโรงฝึกอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ สำหรับทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชาย มีการศึกษาหรืออ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ คนสูงอายุแต่ยังทำงานได้ หรือคนหนุ่มสาวโดยการต่อยอดความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นและเน้นการพัฒนา "เพิ่มมูลค่า" ผลิตภัณฑ์งานมือต่าง ๆตลอด "ห่วงโซ่มูลค่า" (Value Chain) อย่างครบวงจรด้วย "เทคโนโลยีที่เหมาะสม" เพื่อให้เกิดเอกลักษณ์และได้รูปแบบและคุณภาพตามที่"ตลาดต้องการ" ปัจจุบันงานหัตถกรรมเป็นหนึ่งในหน่วยธุรกิจสำคัญ ที่นอกจากจะสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับชุมชนในโครงการพัฒนาดอยตุงฯแล้ว ยังช่วยทำให้โครงการ "สามารถเลี้ยงตนเอง" โดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณของรัฐหรือเงินบริจาค นอกจากนั้นความหลากหลายของกิจกรรมสร้างรายได้นี้ยังเป็นการ "กระจายความเสี่ยง" ความล้มเหลวทางธุรกิจของหน่วยธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งด้วย 1. โรงงานทอผ้าและเย็บผ้า 2. โรงงานกระดาษสา 3. โรงคั่วกาแฟ(รับประทานอาหารว่าง) 4. โรงงานเซรามิก
12.00-12.30 น.	เดินทางไปโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
12.30-13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ครัวตำหนัก
13.30-13.40 น.	**เดินทางไปแปลงป่าเศรษฐกิจ นวุติไซต์ 1 และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย**

13.40-14.40 น.	**งานที่แปลงป่าเศรษฐกิจ นวุติไซด์ 1 และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย:** ***ป่าเศรษฐกิจ*** *หมายถึง ป่าไม้ยืนต้นที่ให้ผลผลิตที่**มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง** และมีศักยภาพในการนำไปแปรรูปและเพิ่มมูลค่าได้อย่างต่อเนื่อง จึงสามารถสร้างรายได้ให้คนดูแลในระยะยาว จึงเป็น **"ตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพา"**พืชเศรษฐกิจที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯเลือกมาส่งเสริมคือ กาแฟพันธุ์อาราบิก้า และแมคคาเดเมีย โดยระดมทุนจากบริษัท 6 แห่งจัดตั้ง**บริษัท นวุติ จำกัด** ขึ้นเพื่อดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจตั้งแต่ปีพ.ศ. 2532 โดยระบุไว้ในบริคณห์สนธิของบริษัทว่าผลกำไรทั้งหมดจะนำกลับไปพัฒนาดอยตุงต่อไป*
14.40-14.50 น.	เดินทางไปยังโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
14.50-15.00 น.	รับประทานอาหารว่าง ณ ห้องออดิทอเรียม หอแห่งแรงบันดาลใจ
15.00–16.00 น.	พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนรุ่นใหม่ ผู้นำชาวบ้านและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง (รับประทานอาหารว่างระหว่างการพูดคุย) ณ ห้องออดิทอเรียม หอแห่งแรงบันดาลใจ
16.00-17.00 น.	ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ
17.00-18.00 น.	เก็บสัมภาระเข้าที่พัก เช็คอิน ณ ดอยตุงลอด์จ
18.00-19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ ศาลาลีลาวดี
19.00-21.00 น.	สรุปประเด็นการเรียนรู้

<u>วันพุธที่ 23 เมษายน 2557</u>

<u>โครงการขยายผลในพื้นที่จังหวัดน่าน</u>

7.00-8.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ศาลาลีลาวดี
8.00-12.00 น.	ออกเดินทางไป บ้านยอด ต.ยอด อ.สองแคว จ.น่าน
12.00-13.00 น.	อาหารกลางวัน ณ บ้านยอด
13.00-17.00 น.	เดินทางถึงโครงการปิดทองหลัง พระสืบสานแนวพระราชดำริ บ้านยอด อ.สองแคว จ.น่าน • ฟังบรรยายการดำเนินงานโครงการปิดทองหลังพระฯ กลุ่มพื้นที่บ้านยอด • เยี่ยมชมกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาตามแนวพระราชดำริ การพัฒนาระบบน้ำ: ฝายเกษตร ปอพวง การส่งเสริมเกษตรและอาชีพ: กองทุนสุกร การแปรรูปผลผลิต การปลูกป่า: แปลงเพาะกล้าไม้
17.00–18.00 น.	เข้าที่พัก
18.00-19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.30 น.	สนทนากลุ่ม/สรุปประเด็นการเรียนรู้

วันพฤหัสบดีที่ 24 เมษายน 2557

โครงการขยายผลในพื้นที่จังหวัดน่านและสรุปประเด็นการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 น.	ออกเดินทางจากบ้านยอดไปแปลงเพาะบ้านตีนตก ต.ศิลาแลง อ.ปัว จ.น่าน
10.00 น.	เดินทางถึงแปลงเพาะบ้านตีนตก ฟังบรรยายเรื่องโครงการปลูกป่าสร้างคนฯ จ.น่าน - ต้นแบบการรักษาป่าอย่างยั่งยืนจากดอยตุง สู่ปางมะหัน สู่ปูนะ สู่น่าน และการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ - การเตรียมคน และการเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูกป่า
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวันที่แปลงเพาะบ้านตีนตก
13.00 น.	ออกเดินทางจากแปลงเพาะบ้านตีนตกไปบ้านน้ำป้าก อ.ท่าวังผา
13.30 น.	เดินทางถึง โครงการปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ น้ำป้าก อ.ท่าวังผา • ฟังบรรยายการดำเนินงานโครงการปิดทองหลังพระฯ กลุ่มบ้านน้ำป้าก • เยี่ยมชมกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาตามแนวพระราชดำริ • แปลงเกษตรกรต้นแบบ ดูกิจกรรมการทำเกษตรผสมผสาน พืชหลังนา และระบบน้ำ
16.30 น.	เข้าที่พัก
18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 น.	บรรยายสรุปเรื่อง ***"การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และการขยายผลไปยังพื้นที่ต่าง ๆ"*** และตอบข้อซักถาม
20.00 น.	สรุปประเด็นการเรียนรู้

วันศุกร์ที่ 25 เมษายน 2557

สรุปประเด็นการเรียนรู้

07.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 น.	รับฟังบรรยาย "การพัฒนาชนบทตามแนวพระราชดำริ" โดย ผู้แทนจากสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ จ.น่าน
09.30 น.	ทบทวนประเด็นการเรียนรู้ และการนำหลักการพัฒนาไปประยุกต์ใช้
12.00 น.	รับประทานอาหารเที่ยง
13.00 น.	เดินทางกลับ

กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม